

Capelleweg te Oude-Tonge

Inventarisatie beschermde soorten in het kader van de natuurwetgeving

Capelleweg te Oude-Tonge

Inventarisatie beschermde soorten in het kader van de
natuurwetgeving

F.M. Emmen

F.N.M. van der Knaap

R. Mengers

2023

Opdrachtgever

RHO Adviseurs

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2023-194

Datum	03 november 2023
Versie	v1

Gecontroleerd door: D. Overduin

Titel: Capelleweg te Oude-Tonge
 Projectcode bureau: 2023-194
 Projectleiding: Ir. R. de Beer
 Veldwerk: R. Mengers, J. Keiman, T. Neelen, F.N.M. van der Knaap
 Opdracht: RHO Adviseurs
 Contactpersonen: M. Boiten (RHO Adviseurs)
 Akkoord voor uitgave: Teamleider Van der Goes en Groot
 Paraaf:

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperioden, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.

De bevindingen die zijn beschreven in onderliggende ecologische beoordeling worden over het algemeen gedurende een periode van drie jaar na de verschijningsdatum van dit rapport als geldend gezien, mits omstandigheden in het beschreven gebied niet te sterk zijn gewijzigd.

Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot; opdrachtgever vrijwaart Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is door Certiked gecertificeerd overeenkomstig de eisen van ISO 9001:2015, op basis van het Certiked Model 2015.

Het Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

Hazenkoog 35-A

2295 RV Kwintsheul

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Ligging van het plangebied	6
1.4	Geplande werkzaamheden	7
1.5	Leeswijzer	7
2	Methode	8
2.1	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	8
2.1.1	Huismus	8
2.2	Vleermuizen	9
2.2.1	Veldbezoeken	10
2.3	Grondgebonden zoogdieren.....	13
2.3.1	Boom- en Steenmarter	13
3	Resultaten broedvogels	17
3.1	Huismus	17
4	Resultaten vleermuizen	18
4.1	Gewone dwergvleermuis.....	18
4.2	Ruige dwergvleermuis	20
4.3	Laatvlieger.....	21
5	Resultaten grondgebonden zoogdieren	23
5.1	Boom- en Steenmarter	23
6	Effectbeoordeling en maatregelen	25
6.1	Huismus	25
6.2	Vleermuizen	25
6.3	Grondgebonden zoogdieren.....	26
6.4	Overige broedvogels.....	26
6.5	Zorgplicht	26
7	Conclusies en aanbevelingen	28
8	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	30
9	Bijlagen	32

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

Er bestaan plannen bebouwing aan de Capelleweg te Oude-Tonge te slopen en nieuwbouw te realiseren. Oude-Tonge ligt in de gemeente Goeree-Overflakkee in de provincie Zuid-Holland.

Het is mogelijk dat Huismus, marterachtigen en diverse soorten vleermuizen verblijven in de te slopen bebouwing en de te kappen bomen. Ook is het mogelijk dat deze soorten het plangebied gebruiken als onderdeel van hun leefgebied.

De aanwezigheid van deze potentie tezamen met mogelijke potentie voor Waterspitsmuis, Noordse woelmuis en Gierzwaluw is aangegeven in een eerder uitgevoerde 'ecologische quickscan' (ALBERS, 2022) door adviesbureau E.C.O. Logisch.

Figuur 1.

De omgrenzing van het plangebied (rode omlijn) met in het midden de begrenzing (stippellijn) tussen de deelgebieden.

Na overleg van RHO Adviseurs met een betrokken Omgevingsdienst over de uitgevoerde ecologische quickscan, is besloten om geen vervolgonderzoek uit te voeren naar Waterspitsmuis en Noordse woelmuis, Gierzwaluw vanwege een beoordeling dat er toch beperkte of geen potentie voor deze soorten aanwezig is in het plangebied ofwel een beperkter deel van het plangebied onderzocht wordt dan het plangebied van de 'quickscan' (Gierzwaluw).

Om gebruik van Huismus, marterachtigen en diverse soorten vleermuizen te onderzoeken heeft RHO Adviseurs opdracht gegeven aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot om een inventarisatie uit te voeren.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode april-september 2023. De inventarisatie is uitgevoerd door medewerkers van bureau Van der Goes en Groot. Dit rapport doet verslag van het onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het voorkomen en de verspreiding van Huismus, marterachtigen en vleermuizen binnen het plangebied.

1.3 Ligging van het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied aangegeven. Ten behoeve van de uitvoer van het vleermuizen onderzoek is dat opgesplitst in twee deelgebieden, zie de rode stippellijn in het figuur.

Het plangebied ligt aan de Capelleweg in het noordwestelijke deel van Oude-Tonge. Het plangebied bestaat uit een bedrijventerrein, schoolgebouw, een wandelpad, een sloot en grasvelden.

Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit een bedrijventerrein. Dit bedrijventerrein is gelegen in het noordoostelijk deel van het plangebied. De begrenzing van het bedrijventerrein bestaat uit groenstructuren en bomen. In het westen van het projectgebied staat een loods. Ten noorden van deze loods is een grasveld aanwezig.

De adressen in het plangebied, zoals is onderzocht en beschreven in voorliggende rapportage, betreffen de volgende:

- ♣ Capelleweg 70;
- ♣ Capelleweg 48;
- ♣ Mercuriuslaan 16.

Op 75 meter afstand ten noorden van het plangebied loopt de N59, een drukke verkeersader. Op 1 kilometer afstand ten oosten van het plangebied loopt een breed kanaal, langs de oostzijde van Oude-Tonge.

1.4 Geplande werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens nieuwbouw te realiseren, waarbij de huidige bebouwing geamoveerd wordt. Er worden verschillende soorten woningen gerealiseerd in het projectgebied. Tevens wordt er een kantoorpand met parkeerplaatsen gerealiseerd. Daarnaast worden er bomen en groenstructuren aangeplant.

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit sloop van bebouwing met zware destructiewerkzaamheden en bijbehorend hak-, breek- en zaagwerk, het verwijderen van de vegetatieve toplaag, het vergraven van de bodem en/of oevers, het opbrengen van grond en het kappen en rooien van bomen en/of struiken. Hierbij kunnen holtes die mogelijk in gebruik zijn bij vogels en/of vleermuizen, tijdelijk geopend worden of verdwijnen.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden kan daarnaast door geluid, trillingen, licht, verandering van microklimaat en de belemmerende werking van steigers, verstoring optreden van (beschermde) soorten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode van het onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 3-4 en 5 worden de resultaten beschreven en wordt aangegeven welke soorten zijn aangetroffen binnen en eventueel nabij het plangebied.

In hoofdstuk 6 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden door de uit te voeren werkzaamheden welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn en of een ontheffing van de Wnb noodzakelijk is.

Ten slotte bevat hoofdstuk 7 de conclusies met noodzakelijke vervolgstappen. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk 8 tenslotte, geeft een overzicht van de gebruikte literatuur. In de bijlages is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag. Eventueel zijn (indien relevant) verspreidingskaarten opgenomen.

2 Methode

2.1 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Alleen vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zijn geïnterpreteerd tijdens het onderzoek. Het betreft in dit geval de Huismus. Deze soort komt voor in de omgeving van het plangebied (NDFF 2013-2023, ALBERS, 2022) en kan gevestigd zijn in de aanwezige bebouwing binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden in het plangebied.

Tijdens de inventarisatie ook gelet op eventueel andere aanwezige jaarrond beschermde broedvogels of andere beschermde soorten.

Alle waarnemingen zijn op locatie gekarteerd. De codes zijn gestipt met behulp van een mobiele telefoon of veldtablet.

2.1.1 Huismus

Het onderzoek is uitgevoerd conform het KENNISDOCUMENT HUISMUS, VERSIE 2.1, BIJ12 februari 2023.

Het plangebied is op 4 april en 8 mei 2023 bezocht om de verblijfplaatsen en terreingebruik van Huismussen te inventariseren, zie Tabel 1.

Tussen de verschillende bezoeken lag minimaal tien dagen. De bezoeken vonden allen plaats minimaal één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang en niet tussen 11:30 en 15:30, wanneer de activiteit soms lager is dan gedurende de ochtend- en avonden.

Tijdens de veldbezoeken was geen sprake van langdurig geluidshinder, substantiële neerslag, zware bewolking en werd niet geïnterpreteerd bij een windkracht hoger dan 4 Bft of te hoge- of lage temperaturen.

Door langzaam rond te lopen en te luisteren en te posten wordt duidelijk of de Huismus aanwezig is binnen het plangebied en waar deze verblijft. Bij elke ronde van het onderzoek is het gehele plangebied bezocht. Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van verrekijker met 8x of 10x vergroting.

Tabel 1.
*Overzicht
bezoekrondes
inventarisatie
Huismus.*

Ronde/ Datum	Tijd	Duur	Weersomstandigheden
Ronde 1 04 april	10:00-11:00	1 uur	Droog, 1/8, O2, 7°C
Ronde 2 08 mei	10:30-11:30	1 uur	Droog, 6/8, Z2, 17°C

Zowel nestindicatieve waarnemingen als waarnemingen van (territoriale) vogels in geschikt broedbiotoop zijn op locatie gekarteerd. De waarnemingen van de Huismus zijn zo exact mogelijk op de daadwerkelijke nestlocatie gekarteerd. Indien mogelijk werd gewacht met het stippen tot vogels op of nabij de daadwerkelijke nestplaats (zoals op dakgoten, pannendaken en naast dakkapellen) aanwezig waren.

De locaties van de stippen zijn vervolgens gebruikt om kaarten te maken. Na afloop van de bezoekrondes zijn de stippen per ronde geïnterpreteerd, handmatig geclusterd en is het aantal territoria bepaald. Hierbij is een kleinere fusieafstand van ongeveer 25 meter tussen nestindicerende waarnemingen genomen (in verband met kans op ondertellen), dan de vaste fusieafstand van 100 meter zoals bij de BMP methode van SOVON wordt gehanteerd. Bij territorium-indicerende waarnemingen is wel de vaste fusie-afstand van SOVON (100 meter) aangehouden.

De bezoekrondes zijn uitgevoerd door één persoon en duurden steeds een uur. Omdat in het plangebied relatief weinig potentie voor Huismus aanwezig is, wordt het onderzoeken van het plangebied met één onderzoeker voldoende geacht. Indien ter plekke zou zijn gebleken dat er veel Huismussen aanwezig waren, zouden de onderzoeksrondes zijn uitgebreid naar langer dan één uur per bezoek.

Ook tijdens andere onderzoeken, zoals het vleermuisonderzoek, is gelet op de aanwezigheid van Huismussen.

2.2 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming onder het regime van de Habitatrichtlijn.

Het doel van het onderzoek is de aanwezigheid en verspreiding van vleermuizen in het plangebied in kaart te brengen. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van richtlijnen uit het protocol voor vleermuisinventarisaties, opgesteld door het Vleermuisvakberaad (VLEERMUISVAKBERAAD, 2021).

Voorafgaand aan het onderzoek is op grond van de eerder uitgevoerde ecologische quickscan en de aanwezige biotopen nagegaan welke soorten vleermuizen redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied.

Het onderzoek is op grond daarvan in dit geval met name gericht op de algemenere gebouwbewonende soorten: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatzvlieger. Op basis van de potentiebeoordeling in de ecologische quickscan is ook Gewone grootoorvleermuis toegevoegd aan de lijst met mogelijk te

verwachten soorten. De methodiek en onderzoeksmomenten zijn hierop aangepast.

Uiteraard is tijdens het onderzoek ook gelet op aanwezigheid van andere soorten vleermuizen in het plangebied. Bij het aantreffen van 'bijzondere' soorten zoals Meervleermuis, Watervleermuis, en Baardvleermuis, welke mogelijk verblijvend aanwezig zijn binnen het plangebied, worden het aantal bezoekerondes en/of rondetijden aangepast op het protocol voor de desbetreffende soort.

2.2.1 Veldbezoeken

Door middel van veldonderzoek zijn de aanwezigheid en verspreiding van vleermuizen in het plangebied onderzocht. Er zijn in totaal 6 rondes uitgevoerd in de periode mei tot en met september 2023. Het aantal rondes is op voorhand, op grond van potentie van verwachte soorten en gebruiksfuncties bepaald.

Vanwege de grootte van het onderzoeksgebied is het plangebied opgedeeld in 2 deelgebieden. Ieder deelgebied wordt één keer per ronde bezocht. Tussen de rondes per deelgebied wordt altijd rekening gehouden met de voorgeschreven periodes conform het vleermuisprotocol (VLEERMUISVAKBERAAD, 2021).

Het plangebied kan door vleermuizen op verschillende manieren worden gebruikt, bijvoorbeeld als verblijfplaats, als (onderdeel van) een vliegroute of als foerageergebied. Deze gebiedsfuncties zijn tijdens het veldwerk onderzocht.

Tijdens de quickscan en de eerste ronde van het onderzoek zijn de relevante elementen, zoals (randen van) opgaande begroeiing, wateren, lijnvormige structuren en luwe en donkere terreindelen in beeld gebracht. Daarnaast zijn de aanwezige gebouwen geïnspecteerd op aanwezigheid van gaten, holtes, kieren en spleten. Bij de ecologische quickscan is een beoordeling van boomholtes gedaan in het plangebied. Er zijn in het plangebied geen holtes en kieren in bomen aangetroffen.

Bij dit onderzoek en tijdens alle bezoekerondes is met behulp van een sterke zaklamp bij inspecteerbare delen van het plangebied en bij mogelijke verblijfplaatsen gezocht naar sporen van gebruik zoals keutels op verhardingen, poepstrepen bij gaten, vraatresten.

Daarnaast is tijdens alle bezoeken van het onderzoek gekeken naar de aanwezigheid van vliegroutes en foerageergebieden in het plangebied. Deze gebruiksfuncties zijn vooral te verwachten in luwe terreindelen van het plangebied en langs lijnvormige landschapselementen.

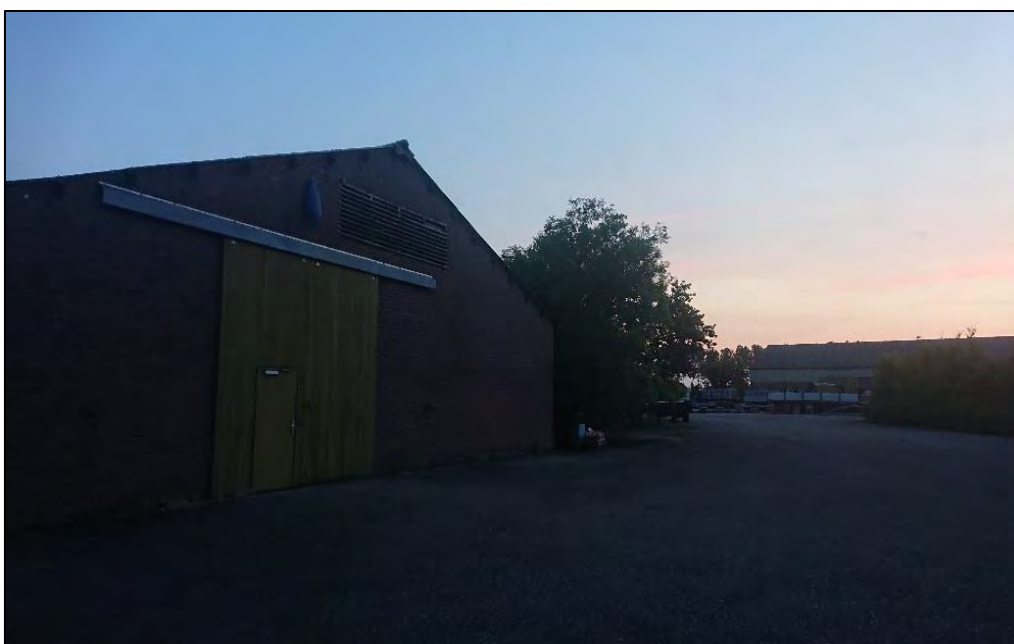
Bij het bepalen en vaststellen van soorten, aantallen en terrein-gebruik van vleermuizen wordt gebruik gemaakt van batdetectors (Pettersson D240x en Echo Meter Touch Pro). Op de

onderzoekslocatie was altijd visuele- en audioweergave van de opgevangen pulsen mogelijk en er was altijd de mogelijkheid geluiden en/of pulsen op te nemen met opnameapparatuur (Echo Meter Touch Pro).

Tijdens het onderzoek werd tevens gebruik gemaakt van warmtebeeld-apparatuur (Lahoux Spotter Elite 35V en Lahoux spotter Pro V). Hiermee kunnen vliegpatronen van baltsende en foeragerende dieren en eventuele vliegroutes van langsvliegende vleermuizen beter in beeld gebracht worden. Ook kunnen de aanwezige aantallen vleermuizen nauwkeuriger worden ingeschat en kan in volledige donkere situaties (zoog)zwermactiviteit, late uitvliegers en terugvliegende dieren naar verblijfplaatsen worden opgemerkt zonder dat hier (kunst)licht voor nodig is. Hierdoor wordt onnodige verstoring van vleermuizen en omwonenden voorkomen.

De eerste drie kraam- en zomerrondes (KZ1 t/m KZ3) aan het begin van de zomer, zijn met name gericht geweest op het in kaart brengen van zwermactiviteit bij kraam- of zomerverblijven en in- en uitvliegende dieren. Zwermactiviteit treedt met name op aan het einde van de nacht en wordt onderzocht door op kansrijke plekken te posten en/of door in een laag tempo door het plangebied te surveilleren. Bij een avondbezoek wordt gepost op kansrijke plekken (uitvlieglocaties). De avondrondes worden vooral ingezet om de aanwezigheid en terreingebruik van Laatvlieger vast te stellen.

De middernachtzwermronde (MN) is ingezet vanwege de hoogte van de sporthal die onderdeel van het oude schoolgebouw is. Deze ronde is gericht op het vaststellen van zwermactiviteit die een aanwijzing vormt voor de aanwezigheid van een winterverblijf in de bebouwing.

Weergave van een deel van het plangebied tijdens een vleermuisronde.

De laatste twee rondes (P1 en P2) zijn vooral gericht geweest op het vaststellen van paarverblijven en baltsactiviteit. De P1 ronde (eind augustus) is om middernacht gelopen om baltsactiviteit van Ruige dwergvleermuis later in de nacht in beeld te brengen. De P1 ronde is tevens laat ingezet om middernachtelijke zwermactiviteit van Gewone dwergvleermuis vast te kunnen stellen. Deze zwermactiviteit vormt een sterke aanwijzing voor de aanwezigheid van een winterverblijf.

Vanwege de grootte van de bebouwing en het hoge aantal potentieel geschikte plekken en de positie daarvan voor met name verblijfsgebruik van vleermuizen, is het onderzoek in het voorjaar uitgevoerd door vier personen.

Tabel 2.

Overzicht van de veldbezoeken (per deelgebied) ten behoeve van het vleermuisonderzoek in het plangebied per ronde ("KZ" = kraamkolonie- en zomerverblijfronde, "MN" = middernachtzwermronde en "P" = paarverblijfronde).

Datums KZ1	Tijd	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
deelgebied 1 05 juni	21:55-00:25	2:30 uur	Droog, N2, 15°C, 0/8	Avondbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
deelgebied 2 07 juni	21:55-00:25	2:30 uur	Droog, NNO2, 19°C, 5/8	Avondbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
Datums KZ2	Tijd	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
deelgebied 1 12 juli	22:00-00:30	2:30 uur	Droog, WZW4, 18°C, 2/8	Avondbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
deelgebied 2 03 juli	02:30-05:30	3 uur	Droog, ZW3, 16.5 °C, 3/8	Ochtendbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
Datums KZ3	Tijd	Duur	Weersomstandigheden	Opzet
deelgebied 1 14 juli	02:40-05:40	3 uur	Droog, ZW2, 16°C, 2/8	Ochtendbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
deelgebied 2 05 juli	22:05-00:35	2,5 uur	Droog, WZW2, 16°C, 4/8	Avondbezoek, kraamkolonies, zomerverblijven, terreingebruik
MN 10 aug	00:00-02:00	2 uur	Droog, ZZW0, 12°C, 0/8	Middernachtbezoek, zwermactiviteit, paarverblijven, terreingebruik
P1 22 aug	00:00-02:00	2 uur	Droog, WZW1, 16°C, 5/8	Middernacht, paarverblijven, zwermactiviteit, terreingebruik
P2 15 sept	21:00-23:00	2 uur	Droog, O1, 15°C, 0/8	Avondbezoek, paarverblijven, zwermactiviteit, terreingebruik

In het najaar is het niet noodzakelijk vanaf vaste punten het snelle uitvliegen van vleermuizen te volgen en is het onderzoek gericht op langduriger aanwezige sociaal roepende, uit (paar)verblijf roepende, baltsende of zwermende vleermuizen waarbij een minder hoge inspanning voldoet. In het najaar is het onderzoek uitgevoerd door twee personen.

Tijdens de veldbezoeken was geen sprake van substantiële neerslag en werd er niet geïnventariseerd bij een windkracht hoger dan 4 Bft of bij temperaturen lager dan 8 °C.

Een overzicht met de datums, rondetijden, weersomstandigheden en de onderzoeksopzet van alle bezoeken per ronde wordt weergegeven in Tabel 2.

2.2.2 Relatie met het vleermuisprotocol

Het vleermuisprotocol is een richtlijn op grond waarvan het onderzoek zo goed mogelijk is uitgevoerd. Dit houdt in dat de uiteindelijke onderzoeksopzet is gebaseerd op grond van aanwezige biotopen en potenties in het onderzochte plangebied. In het geval van het betreffende plangebied zijn de hieronder genoemde keuzes gemaakt om de resultaten te optimaliseren.

Omdat er bij het onderzoek naar vleermuizen gewerkt wordt met deelgebieden, wordt het onderzoeksgebied in totaal veel vaker bezocht. Hierdoor wordt de kans op het vinden van (grote) verblijven vergroot en is de kwaliteit van het onderzoek beter.

2.3 Grondgebonden zoogdieren

Alleen grondgebonden soorten zoogdieren die onder de Wet natuurbescherming zijn beschermd, zonder (provinciale) vrijstelling, zijn geïnventariseerd tijdens het onderzoek. Het betreft in dit geval, op basis van de uitgevoerde quickscan en de vrijstelling van kleine marterachtigen (Bunzing, Wezel, Hermelijn) in Zuid-Holland enkel Boomarter en Steenarter.

Tijdens de inventarisatie is ook gelet op eventueel andere beschermde soorten. Alle waarnemingen en de locaties van geplaatste onderzoeksmaterialen zijn op locatie gekarteerd met behulp van een veldtablet.

2.3.1 Boom- en Steenarter

Tijdens de inventarisatie is de aanwezigheid van Boom- en Steenarter en de bijbehorende gebruiksfuncties van deze soorten binnen het plangebied onderzocht. Bij het onderzoek zijn ook alle waarnemingen van andere (zoog)dieren op de camera's genoteerd.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de handleiding NEM VERSPREIDINGSONDERZOEK BUNZING, BOOMMARTER: INVENTARISEREN MET CAMERAVALLEN. Dit document is opgesteld door de Zoogdiervereniging.

Om een beeld te krijgen van de aanwezigheid en de verspreiding van deze marterachtigen binnen het plangebied is bij de inventarisatie gebruik gemaakt van cameravallen. In totaal zijn drie cameravallen gebruikt bij dit onderzoek.

In totaal zijn er drie bezoeken afgelegd aan het plangebied. De bezoeken zijn uitgevoerd op 4 april 2023, 18 april 2023 en 8 mei 2023, zie Tabel 3. Daarnaast is een aanvullend bezoek gebracht op 3 november om de schuren van de binnenzijde te beoordelen op gebruiksporen van marterachtigen.

Tijdens het eerste bezoek worden de onderzoeksmaterialen uitgezet. Op basis van de inrichting van het plangebied wordt in het veld bepaald welke locaties de hoogste trefkans hebben voor het vaststellen van de betreffende soorten. Hierbij wordt gelet op de aanwezige geschikte biotopen, foerageergebieden, lijnvormige structuren als watergangen, takkenrillen en randen van bosschages, passagepunten (wissels) en plaatsen met veel dekking. Bij het uitzetten van het materiaal wordt daarnaast ook altijd lokvoer geplaatst, zoals sardientjes uit blik.

Een kaart met de exacte locaties van de uitgezette onderzoeksmaterialen in het plangebied is opgenomen in Bijlage 1.

Tijdens een tweede bezoek worden de onderzoeksmaterialen gecontroleerd op functionaliteit. Hierbij worden batterijen en geheugenkaartjes van de camera vervangen. Eventueel kan er bij dit bezoek ingegrepen worden als de camera scheef hangt of de sensor te vaak loos geactiveerd wordt door bijvoorbeeld zonlicht, schaduwen of bewegende vegetatie.

Tabel 3.
Overzicht bezoeken rondes inventarisatie marterachtigen.

Bezoek/ Datum	Opzet
Bezoek 1 4 april	Uitzet materialen
Bezoek 2 18 april	Controle
Bezoek 3 8 mei	Ophalen materialen
Bezoek 4 3 november	Beoordeling gebruiksporen en vestigingsmogelijkheden binnenkant schuren

Bij de derde ronde wordt het onderzoeksmateriaal opgehaald, waarna het beeldmateriaal tijdens een bureaustudie geanalyseerd worden. Het materiaal heeft in de periode april-mei totaal 4 weken in het veld gestaan.

Tijdens alle veldbezoeken in het plangebied is daarnaast gericht gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van Boom- en Steenmarter zoals prenten, prooiresten, uitwerpselen en latrines. Met deze aanvullende waarnemingen kan mogelijk een beter beeld worden verkregen van de aanwezigheid en het terreingebruik door deze soorten.

Op 3 november is een aanvullend bezoek gebracht aan het plangebied om de binnenzijde van de schuren te beoordelen op sporen van marters.

Camera 2 in het plangebied.

Camera 1 in het plangebied.

Camera 3 in het plangebied.

Hieronder en op de volgende pagina wordt kort de werking van de cameraval toegelicht.

Cameravallen

De cameravallen zijn voorzien van een sensor die reageert op een combinatie van warmte en beweging. Als er een endotherm dier, (zoogdier of vogel) voor de camera beweegt, begint deze met opnemen. Bij weinig licht schakelen de cameravallen automatisch over op een infraroodfunctie. De cameravallen maken geen geluid bij het opnemen en de infrarode lampjes zijn niet waarneembaar voor dieren, waardoor deze niet afgeschrikt kunnen worden. De dieren blijven zich daarom natuurlijk gedragen.

3 Resultaten broedvogels

3.1 Huismus

In en rond het plangebied en de directe omgeving daarvan werden in het geheel geen Huismussen gehoord of gezien.

Omdat de soort niet is aangetroffen in het plangebied en de omgeving daarvan is geen aparte verspreidingskaart gemaakt.

4 Resultaten vleermuizen

In het plangebied zijn 3 soorten vleermuizen vastgesteld. In Tabel 4 worden de soorten en bijbehorende indicatie van de aantallen en gebruiksfuncties weergegeven.

De relevante verspreidingskaarten van de aangetroffen vleermuizen staan in Bijlage 1.

Er werden langsvliegende, foeragerende en baltsende vleermuizen waargenomen. Tevens werd een paarverblijf van gevonden van de Ruige dwergvleermuis.

Tabel 4.

Vastgestelde soorten vleermuizen met bijbehorende indicatie van de aantallen en gebruiksfuncties binnen het plangebied (zv = zomerverblijf, kv = kraamverblijf, pv = paarverblijf, wv = winterverblijf. Achter het type verblijf het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van het verblijf).

Soort	Aantal (indicatie)	Aantal verblijven	Foeragerend	Vliegroute
Gewone dwergvleermuis	Enkele (tot 4)	Geen	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Enkele (tot 3)	1 pv1	Ja	Nee
Laatvlieger	Enkele (tot 2)	Geen	Nee	Ja

Per soort wordt hieronder het voorkomen van de aangetroffen vleermuizen in het plangebied kort toegelicht en wordt de leefwijze van de waargenomen vleermuizen in Nederland geschetst.

4.1 Gewone dwergvleermuis

Verspreid over vrijwel het gehele plangebied werd Gewone dwergvleermuis af en toe waargenomen. In sommige delen waren exemplaren vaker of voor langere tijd aanwezig. Dit betrof met name luwe en groene terreindelen binnen het plangebied. De dichtheden en aantallen vleermuizen lagen altijd laag, met maximaal 4 exemplaren die tegelijk zijn waargenomen. Er werden in het geheel geen gebouwgerichte activiteiten van Gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Gezien de aanwezige foerageermogelijkheden buiten het plangebied en de grootte van het plangebied ten opzichte van (geschiktere) gebieden in de omgeving daarvan, is het plangebied wat betreft foerageergebied geen 'essentieel' deel van het leefgebied van de Gewone dwergvleermuis.

Tijdens verschillende rondes, zowel bij voorjaars- als najaarsrondes werden af en toe foeragerende exemplaren waargenomen die ook

sociale roepen lieten horen. Bij K22 zijn bij de schuren (Capelleweg 48) 2 exemplaren al roepend achter elkaar aan vliegend waargenomen. Verder zijn in zowel P1 als P2 enkele malen foeragerende en tegelijk sociaal roepende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hierbij is geen gebouwgericht gedrag waargenomen, zoals het aantikken rond potentieel geschikte verblijfplaatsen of herhaaldelijk in vaste patronen rond bebouwing vliegen. Ook duurden dergelijke waarnemingen maar kort, vaak niet meer dan maximaal één minuut. Verondersteld wordt dat de betreffende vleermuizen werden aangetrokken door de aanwezige foerageermogelijkheden. Op de locatie is sprake van opgaande begroeiing en luwere terreindelen, welke kunnen zorgen voor hogere concentraties insecten. Bij eerdere rondes werden op deze plekken ook regelmatig foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen, zonder sociale roepen. Het is gebruikelijk dat Gewone dwergvleermuizen tijdens de paarperiode en het vroege voorjaar frequent sociale geluiden laten horen tijdens het foerageren of wanneer ze zich verplaatsen. Mogelijk worden deze sociale geluiden gebruikt om aanwezige vrouwtjes naar elders gelegen verblijven te lokken.

Er werden geen bijzondere gerichte verplaatsingen opgemerkt van Gewone dwergvleermuis die zouden kunnen wijzen op een belangrijke vliegroute.

Vanwege de afwezigheid van verblijven en belangrijke gebruiksfuncties voor dit soort in het plangebied is geen aparte verspreidingskaart opgenomen. Wel zijn de waarnemingen van Gewone dwergvleermuis opgenomen in de kaart in Bijlage 3.

Algemeen

De Gewone dwergvleermuis is veruit de meest verspreide en talrijkste vleermuissoort in Nederland. Deze soort verblijft hoofdzakelijk in gebouwen. Gedurende het hele jaar worden vooral van buiten toegankelijke spouwmuren en besloten ruimtes achter betimmeringen, daklijsten en dakpannen gebruikt.

Nachtelijk zwermgedrag rond een verblijfplaats gedurende het voorjaar en zomer duidt op de aanwezigheid van kraamkolonie.

Door de verborgen leefwijze gedurende de winterperiode zijn overwinterende dieren, die zich dan meestal in kleinere groepen ophouden, vaak onvindbaar. Een sterke aanwijzing voor dergelijke winterverblijven is het voorkomen van zogenaamde middernacht-zwermactiviteit in de periode augustus tot medio september.

Daarnaast is gedurende de baltsperiode in de nazomer en herfst sprake van paargezelschappen die rond paarverblijfplaatsen kunnen worden waargenomen. Sociaal roepende vleermuizen worden ook vaak vliegend waargenomen verder weg van hun verblijfplaats en zijn in veel gevallen niet direct aan een paarverblijfplaats te koppelen.

Foerageergebieden bevinden zich overwegend in besloten tot halfopen landschap binnen enkele kilometers van de verblijfplaatsen. Het foerageergebied wordt via vaste, veelal beschutte vliegroutes bereikt, zoals bomenlanen, watergangen of langs bebouwing.

4.2 Ruige dwergvleermuis

In het plangebied werd de Ruige dwergvleermuis met enige regelmaat aangetroffen. Tijdens de voorjaarsrondes betrof het voornamelijk kort aanwezige foeragerende exemplaren, die met name bij het oude schoolgebouw met enige regelmaat aanwezig waren.

Bij de middernachtronde (MN) werd een tweetal Ruige dwergvleermuizen waargenomen die achter elkaar aanvlogen en waarvan er één herhaaldelijk op één plek tegen de dakrand van de sporthal (onderdeel van het schoolgebouw) aantikte en uiteindelijk meerdere keren op die plek in- en uitvliegend werd waargenomen.

Waarschijnlijk betrof het twee mannetjes die bezig waren een territorium te bepalen om daar uiteindelijk een paarverblijf te hebben. Zowel bij najaarsronde P1 als P2 werd op diezelfde plek in de dakrand van de sporthal één baltsende Ruige dwergvleermuis gehoord, een duidelijke indicatie van een paarverblijf. Zie bijgevoegde foto's voor de exacte locatie. De locatie is ook weergegeven op de kaart in Bijlage 3.

Weergave van paarverblijfslocatie van Ruige dwergvleermuis in de noordwestmuur van de sporthal.

Naast het waargenomen paarverblijf binnen het plangebied werden er net buiten het plangebied nog twee paarverblijven van Ruige dwergvleermuis aangetroffen in twee verschillende gebouwen. Beide zijn waargenomen op ongeveer 20 meter afstand tot de rand van het plangebied. Op de kaart in Bijlage 3 zijn deze ook weergegeven.

Gezien de afstand tot het plangebied wordt geen invloed van de plannen op deze verblijfsplaatsen verwacht.

Algemeen

De Ruige dwergvleermuis is een algemene soort in Nederland, met name ten noorden van de grote rivieren. De soort gebruikt zeer uiteenlopende (vaak tijdelijke) verblijfplaatsen, zoals boomholten, spleten tussen boomschors, nestkasten, spouwmuren en kelders.

Hoewel de soort in Nederland jaarrond aanwezig is, bevinden kraamkolonies zich vooral in Noord- en Oost-Europa. In Nederland is slechts eenmaal een kraamkolonie aangetroffen. De hoogste aantallen worden waargenomen in het najaar en de herfst. Tussen augustus en september trekken de dieren uit Midden- en Oost Europa richting het zuidwesten om onder andere in Nederland te paren en overwinteren. Bij deze jaarlijkse migratie worden afstanden tot 2000 kilometer afgelegd.

Foerageer- en leefgebied zijn zeer divers, maar de hoogste dichtheden bevinden zich in bossen en lommerrijke gebieden. Net als de Gewone dwergvleermuis maakt de Ruige dwergvleermuis gebruik van beschutte landschapslijnen als vliegroute tussen verblijven en foerageergebieden.

4.3 Laatvlieger

In het plangebied werden gedurende de voorjaarsrondes en de middernachtronde enkele langsvliegende Laatvliegers opgemerkt. De waarnemingen van de soort betroffen relatief hoog vliegende, rechtdoor bewegende exemplaren. Deze waarnemingen hebben waarschijnlijk betrekking op dieren die op weg zijn van of naar foerageergebieden (veelal aan de buitenrand van bebouwing) of van of naar hun verblijfplaatsen. Er werden geen aanwijzingen verkregen dat de vleermuizen binding hadden met de bebouwing in het plangebied.

Wel was het opvallend dat alle waarnemingen van Laatvliegers zijn gedaan aan de zuidkant van het plangebied, waarbij het bij alle waarnemingen opviel dat ze vanaf het (zuid)oosten aan kwamen vliegen en richting het westen doorvlogen, een indicatie dat er ten oosten van het plangebied ergens verblijvende Laatvliegers aanwezig zijn.

Vanwege het beperkte gebruik en omdat geen waarnemingen werden gedaan die duiden op belangrijk binding van de soort aan het plangebied, is geen aparte verspreidingskaart opgenomen.

Algemeen

De Laatvlieger komt in ons land algemeen verspreid voor rond dorpen in veenweidegebieden, parken, tuinen en stadsranden. Laatvliegers in Nederland verblijven uitsluitend in gebouwen en hebben daarbij sterke voorkeur spouwmuren en gesloten ruimtes achter randpannen en loodslabben.

Een kraamkolonies van de Laatvlieger gebruikt veelal een netwerk van verblijven, waarbij relatief vaak van plaats wordt gewisseld. Voor zover bekend leven mannetjes vrijwel het gehele jaar solitair. Overwinterende dieren worden zelden aangetroffen. Verondersteld wordt dat Laatvliegers in kleine groepen overwinteren, mogelijk in dezelfde gebouwen als waarin zich de zomerverblijven bevinden.

Laatvliegers foerageren na het uitvliegen eerst kort in sociale groepen nabij de verblijfplaatsen. Daarna zoeken ze afzonderlijk de open jachtgebieden op. Deze liggen veelal in kleinschalig agrarisch gebied dat rijk is aan vochtige graslanden. Hierbij kunnen relatief grote afstanden worden afgelegd. Anders dan bij dwergvleermuizen maken laatvliegers minder gebruik van landschapselementen voor hun vliegroutes.

5 Resultaten grondgebonden zoogdieren

5.1 Boom- en Steenmarter

In het plangebied is Boommarter niet vastgelegd, in het plangebied is de Steenmarter wel waargenomen op een cameraval.

De tabel op de volgende pagina toont de verschillende waargenomen diersoorten tijdens het onderzoek met cameravallen. Het aantal foto's dat is genomen geeft een indicatie van de hoeveelheid dieren of de hoeveelheid activiteit van deze dieren in het plangebied. Zie de plattegrond in de bijlage voor de locaties van de cameravallen.

De Steenmarter is aangetroffen op één cameraval (cameraval 1) in het plangebied. Deze camera's stonden tussen een loods en een rij coniferen binnen het plangebied. Het betreft een eenmalige waarneming van een passerend dier op 25 april om 05.00 uur.

Gezien het geringe aantal waarnemingen is het plangebied geen essentieel deel van het leefgebied van een Steenmarter.

Op grond van de waargenomen Steenmarter is op 3 november een check gedaan van mogelijke verblijfsruimtes in de aanwezige schuren om zekerheid te krijgen omtrent verblijfmogelijkheden voor de steenmarter en aanwezigheid van eventuele gebruiksporen zoals krabsporen, vraatresten of latrines. Bij deze scan zijn geen sporen van marters gevonden en is dus gebleken dat geen Steenmarter verblijvend aanwezig is (geweest) in de schuren van het plangebied.

Steenmarter op camera 1.

Tabel 5.

Tabel met vastgelegde soorten tijdens het onderzoek. Het getal geeft het aantal geschoten foto's van de soort aan.

	Camera 1	Camera 2	Camera 3
Zoogdieren:			
Steenmarter	1	0	0
Egel	8	110	11
Konijn	0	18	0
Bosmuis	11	22	29
Vogels:			
Houtduif	0	176	0
Kauw	0	24	0
Merel	1	321	11
Heggenmus	72	4	12
Winterkoning	0	121	0
Vogel spec.	2	1530	0
Overig:			
Hond	1	50	0
Huiskat	97	42	5

6 Effectbeoordeling en maatregelen

De aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, of marterachtingen in het plangebied of de directe omgeving daarvan kan van invloed zijn op de verdere procedure. De effecten die kunnen optreden bij de geplande werkzaamheden worden hieronder beschreven. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

6.1 Huismus

Er zijn geen Huismussen waargenomen in of bij de bebouwing van het plangebied. Er waren geen nestplaatsen aanwezig. Ook in de omgeving zijn geen broedende Huismussen vastgesteld. Er kunnen daarom geen negatieve gevolgen zijn door de plannen voor de Huismus.

6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De aanwezige vaste verblijfplaats van Ruige dwergvleermuis binnen het plangebied zal door de werkzaamheden aan de bebouwing beschadigd en of vernield kunnen worden. Er is tijdelijke compensatie en permanente compensatie noodzakelijk. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

De verblijfplaatsen buiten het plangebied liggen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, hierbij is het wel essentieel dat bij voorgenomen werkzaamheden niet met fel uitstralend licht wordt gewerkt.

Foerageergebied

Het foerageergebied van vleermuizen binnen het plangebied maakt slechts een klein deel uit van een veel groter foerageergebied en is geen 'essentieel' deel van het leefgebied. De vleermuizen kunnen derhalve uitwijken.

Na oplevering van de plannen zal vanwege de ontwikkelde begroeiing en gerealiseerde bebouwing de beschutting waarschijnlijk toenemen en zal het terrein geschikt blijven voor foeragerende vleermuizen. De tijdelijke achteruitgang van foerageermogelijkheden is vanwege de grootte van het plangebied zeer beperkt en kan opgevangen worden omdat vleermuizen kunnen uitwijken naar vergelijkbaar en beter foerageergebied in de omgeving.

Vliegroutes

De in het onderzoek vastgestelde mogelijk vliegroute van Laatvlieger langs de zuidkant van het plangebied is op grond van de daar

gevonden aantallen vleermuizen niet essentieel en wordt daarbij niet in betekenende mate beïnvloed door de plannen.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen Boommarters vastgelegd. Er zijn geen negatieve effecten van de ingreep op Boommarters.

In het plangebied is één waarneming van een passerende Steenmarter vastgelegd op cameraval 1. Op grond van het geringe aantal waarnemingen wordt uitgesloten dat het plangebied en essentieel onderdeel uitmaakt van leefgebied van de soort.

Op grond van een aanvullende gebouwencheck, waarbij geen sporen van Steenmarter zijn waargenomen in de onderzochte schuren in het plangebied, wordt verblijf van de Steenmarter in het plangebied uitgesloten.

6.4 Overige broedvogels

In het plangebied zijn geen vogelsoorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig. Er kunnen in het plangebied, in het broedseizoen, wél andere soorten broedvogels vestigen met niet-jaarrond beschermde nesten. Tijdens het Huismusonderzoek zijn bijvoorbeeld enkele Kauwen waargenomen die achter beplating aan de buitenzijde van de schuren bij Capelleweg 48 kropen en daar waarschijnlijk een broedplek hebben. Daarnaast valt te denken aan allerlei algemeen voorkomende vogelsoorten die broeden in/op bebouwing of in struwelen, hagen, plantsoenen en dergelijke.

Dergelijke vogelnesten kunnen worden verstoord of vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het rooien en kappen van struiken en bomen, het slopen van bebouwing, diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatieve toplaag.

Men dient deze activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden daarom buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer en de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

Wanneer toch in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het mogelijk, voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels, het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn.

6.5 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de zorgplicht (zie Bijlage 4.1.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan

men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodem- en gebouw bewonende dieren de kans om het plangebied te ontvluchten en een alternatief leefgebied te benutten in de (directe) omgeving.
- ♣ Ontzie groenvoorzieningen zoveel mogelijk tijdens de werkzaamheden en het (tijdelijk) opslaan van machines en materialen. Gebruik zo klein mogelijke werkbreedtes en probeer dezelfde bouwwegen voor zowel aanvoer als afvoer te gebruiken.
- ♣ Het verwijderen van groen kan zoveel mogelijk beperkt worden of na de werkzaamheden kan nieuw groen aangeplant worden op dezelfde locaties als waar groen verwijderd wordt. Houd bij werkzaamheden rondom groenvoorzieningen een zo smal mogelijke werkbreedte aan.
- ♣ Vermijd zware trillingen en sterk geluid bij mogelijk gevestigde natuurwaarden. Bij de werkzaamheden moet voorkomen worden dat 's nachts en met sterke bouwverlichting wordt gewerkt.

7 Conclusies en aanbevelingen

Tijdens de inventarisatie zijn Steenmarter en 3 soorten vleermuizen aangetroffen (zie Tabel 6). Daarbij is één verblijf aangetroffen van de Ruige dwergvleermuis.

Tabel 6.

Aangetroffen beschermde soorten met vastgestelde gebruiksfuncties binnen het plangebied.

Vogels					
	Aanwezig	Verblijf (aantal)	Essentieel leefgebied		
Huismus Boommarter Steenmarter	Nee Nee Ja	Nee Nee Nee	Nee Nee Nee		
Vleermuizen					
	Verblijf (aantal, type)	Foerageergebied	Essentieel foerageergebied	Vliegroute	Essentiële vliegroute
Gewone dwergvleermuis Ruige dwergvleermuis Laatvlieger	Nee 1 pv1 Nee	Ja Ja Nee	Nee Nee Nee	Nee Nee Ja	Nee Nee Nee

- ♣ In het plangebied komen geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels voor. In het plangebied kunnen wél broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen duurt ruwweg van half maart tot eind juli.
- ♣ In het plangebied is één waarneming gedaan van een passerende Steenmarter. Op grond van het geringe aantal waarnemingen wordt uitgesloten dat het plangebied essentieel onderdeel uitmaakt van leefgebied van de soort.
- ♣ Bij een aanvullende gebouwencheck zijn geen sporen waargenomen, waarmee verblijf van Steenmarter in het plangebied wordt uitgesloten.
- ♣ In het plangebied zijn verblijvende vleermuizen aangetroffen. Het gaat om één paarverblijf van Ruige dwergvleermuis. Indien werkzaamheden worden verricht aan of nabij

gebouwen/gebouwdelen waarin deze verblijfplaats is aangetroffen, dan dient een plan van aanpak gemaakt te worden waarin mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven om negatieve effecten die kunnen optreden teniet te doen. Dit plan dient te worden ingediend in het kader van een WABO-procedure of in het kader van een ontheffingsaanvraag Wnb. Wanneer voldoende compenserende en/of mitigerende maatregelen worden getroffen en een geldig belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn aanwezig is, wordt door de provincie een verklaring van geen bedenkingen afgegeven (Wabo-procedure) of een ontheffing (ontheffingsaanvraag Wnb). Zie ook Bijlage 4.5.1.

- ♣ Er zijn ook verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen net buiten het plangebied. Het betreft paarverblijven van Ruige dwergvleermuis. Tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen dat 's nachts felle verlichting aan blijft staan, zodat eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving van het plangebied niet worden verstoord.
- ♣ Het foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied maakt slechts een klein deel uit van een veel groter foerageergebied en is geen 'essentieel' deel van het leefgebied. De vleermuizen kunnen derhalve uitwijken.
- ♣ De in het onderzoek vastgestelde vliegroute van Laatvlieger in het plangebied is op grond van de daar gevonden aantallen vleermuizen en vergelijkbare lijnelementen in de omgeving, die als alternatief gebruikt kunnen worden, niet beoordeeld als 'essentieel' en wordt niet in betekenende mate beïnvloed door de plannen.
- ♣ Voor overige aanwezige soorten geldt onverminderd de zorgplicht (zie Bijlage 4.1.1).

8

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- ALBERS, B., 2022. *Quickscan Capelleweg Oude-Tonge – Eindrapport*. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., Leimuiden
- ALBERS, B., 2022. *Quickscan Capelleweg Oude-Tonge. Toetsing in het kader van de natuurwetgeving*. RANA22B5. Adviesbureau E.C.O Logisch B.V., Leimuiden.
- BARATAUD, M., Y. TUPINIER, H. LIMPENS & A C. BETAÏN, 2015. *Acoustic Ecology of European Bats. Biotope editions, Publications scientifiques du muséum*. ISBN 9782366621440.
- BIJLSMA, R.G., HUSTINGS F. & C.J. CAMPHUYSEN, 2001. *Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2)*. GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- BRIGGS, B. & D. KING, 1998. *The Bat Detective. A fieldguide for bat detection*. Stag Electronics, West Sussex.
- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3^e herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., A. KIEFFER, 2017. *Veldgids Vleermuizen van Europa*. KNNV Uitgeverij. Zeist.
- DIJK A.J. VAN & A. BOELE, 2011. *Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- GRIMMBERGER, E., 2001. *Gids van de Vleermuizen van Europa*. Tirion uitgevers B.V., Baarn.
- HUSTINGS F., BORGGREVE C., VAN TURNHOUT C. & THISSEN J. 2004. *Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- KWAK, R. VAN, BEUSEKOM, R. VAN, FOPPEN, R., LOUWE KOOIJMANS, J. & DE PATER, K. 2018. *Bedreigde vogels van Nederland. Vogels van de Rode Lijst in hun leefgebied*. KNNV uitgeverij, Zeist.
- LA HAYE, M., V. DIJKSTRA, N. HUIZINGA, S. WESTRA, Y. LIEFTING, 2017. *NEM Verspreidingsonderzoek Bunzing Boomarter: inventariseren met cameravallen*. Zoogdiervereniging,
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- SIERDSEMA, HENK, 1995. *Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen*.

SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. Staatsbosbeheerrapport 1995-1.

SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – *Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

VLEERMUISVAKBERAAD NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING, 2021. *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021.
www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

WISMEIJER, H., 2002. *Zoogdieren van Europa*. ANWB bv/ TIRION Uitgevers bv, Baarn.

9 Bijlagen

Bijlage 1	Uitgezette materialen t.b.v. het onderzoek naar Boom- en Steenmarter
Bijlage 2	Verspreidingskaart Steenmarter
Bijlage 3	Verspreidingskaarten vleermuizen
Bijlage 4	Huidige natuurwetgeving

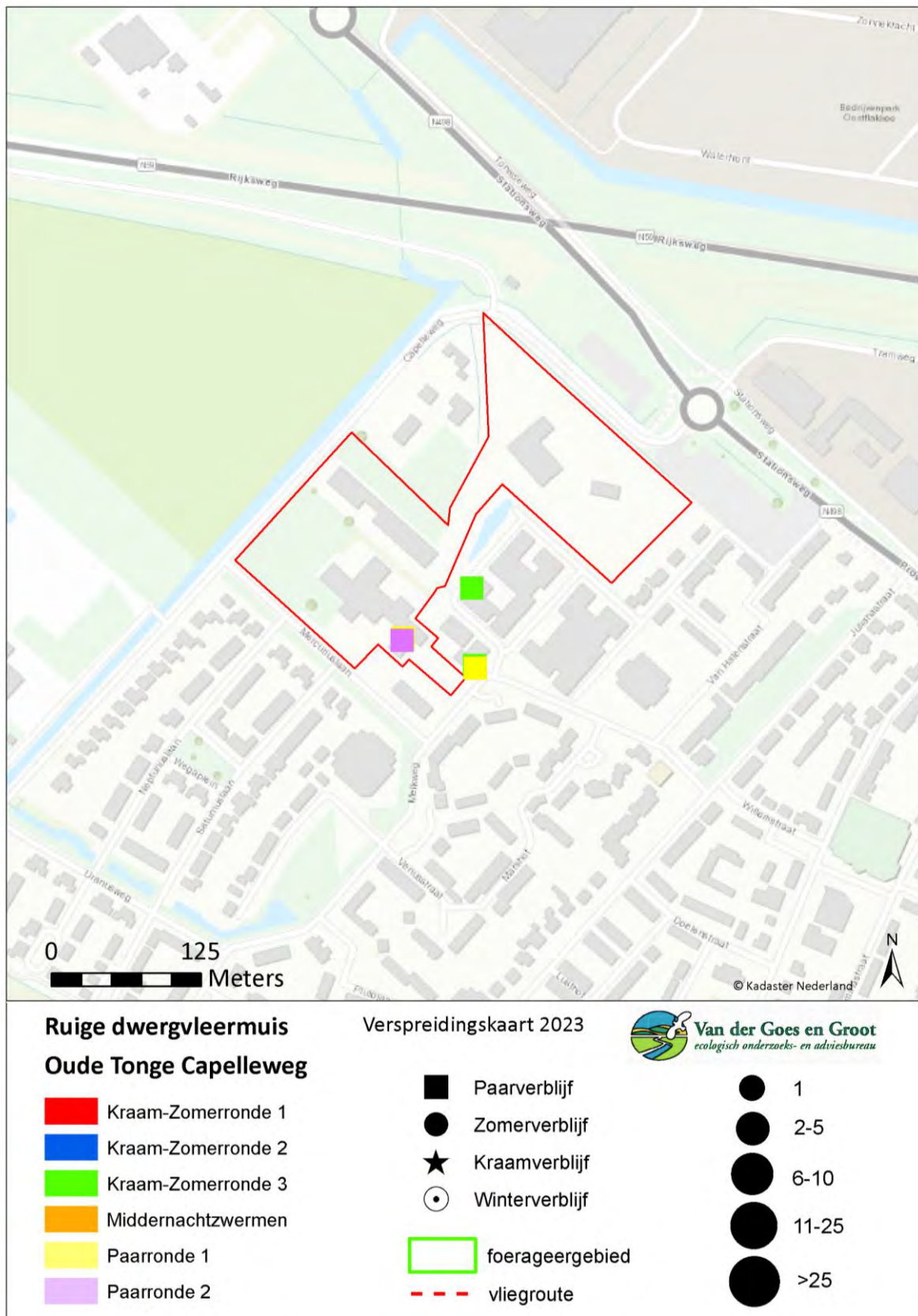
Bijlage 1 Uitgezette materialen t.b.v. het onderzoek naar Boom- en Steenmarter

Bijlage 2 Verspreidingskaart Steenmarter

Bijlage 3 Verspreidingskaarten vleermuizen

Bijlage 4 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 4.1 Wet Natuurbescherming (Wnb)

De Wet Natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 4.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 4.2 Soortbescherming

Bijlage 4.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 4.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 7.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 7.
Vrijgestelde soorten per provincie.
Rood=niet vrijgesteld.

	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZH	ZL
Zoogdieren												
Aardmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+		+		+	+				+	+	
Dwergmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+ ¹						
Egel	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Hermelijn	+		+		+	+				+	+	
Huisspitsmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ondergrondse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+ ²						
Tweekleurige bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Veldmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+		+		+	+				+	+	
Wild zwijn							+					
Woelrat	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen												
Bruine Kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+ ³						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+ ⁴						
Meerkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*: algemene vrijstelling wanneer soorten zich in/op gebouwen en bijhorende erven bevinden

+1:geldt in de periode maart-april en juli t/m november

+2:geldt in de periode 15 augustus t/m februari

+3:geldt in de periode juli t/m september

+4:geldt in de periode 15 augustus t/m 15 oktober

Bijlage 4.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 4.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 4.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 4.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 4.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.

Bijlage 4.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermde broedvogels', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	4	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	2	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	3	1 = soorten die ook buiten het
Havik	4	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	2	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	3	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	3	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	3	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	4	bebouwing of biotoop,
Roek	2	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	3	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	4	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	1	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	4	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	4	

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevings-check' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 4.2.6 Gedragcodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van

natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrictlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 4.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 4.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Aangetoond moet worden dat geen negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Bijlage 4.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 4.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

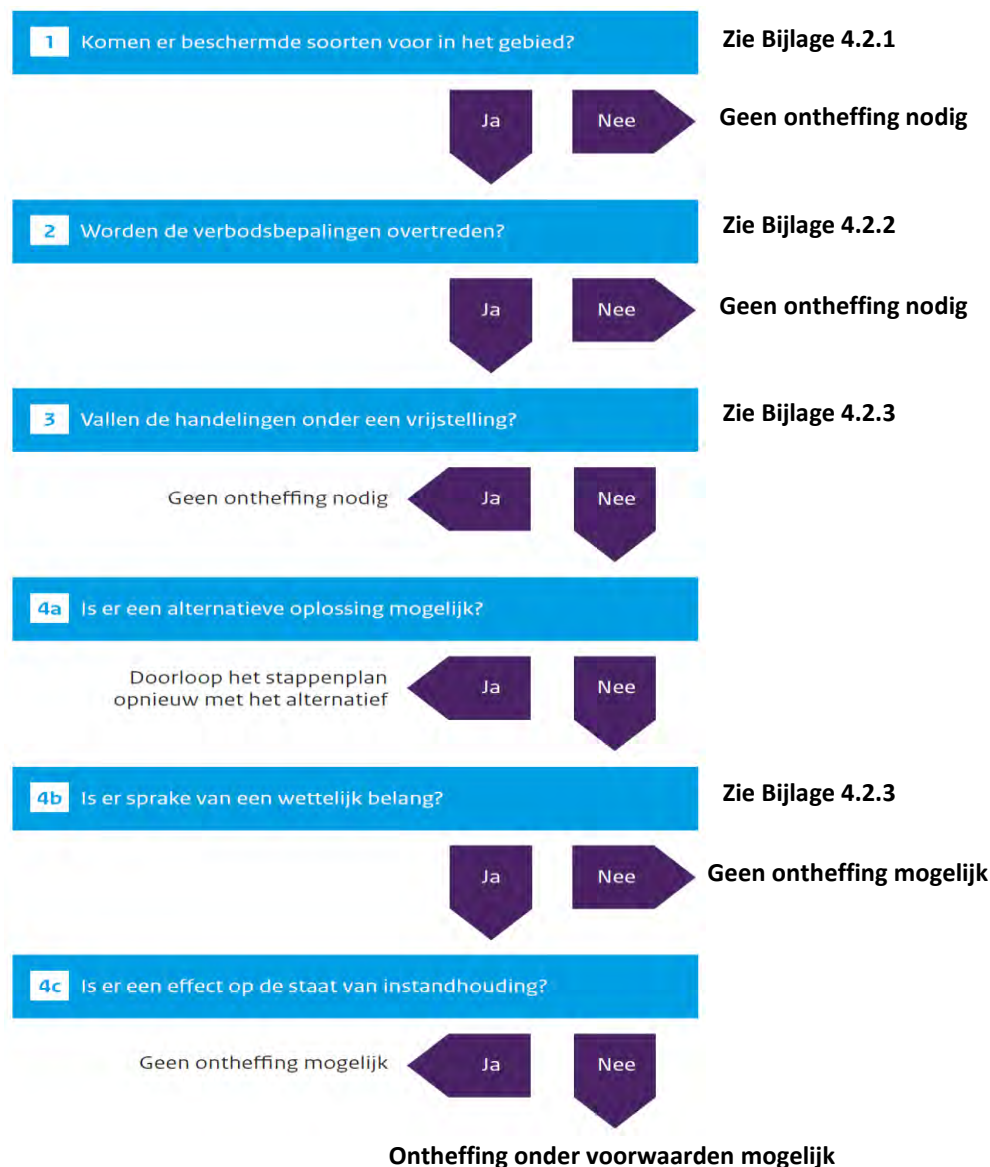
Bijlage 4.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 4.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden

Figuur 2.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 2 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 4.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een

ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl